

Tisková zpráva

Veřejnost o malých modulárních reaktorech – červen 2020

- ⊙ Pouze necelá pětina občanů již někdy slyšela o technologii tzv. malých modulárních reaktorů.
- ⊙ Jako výhody u malých modulárních reaktorů lidé nejčastěji uváděli zajištění stability dodávek energie, nižší riziko havárie se závažnými dopady v porovnání s velkými reaktory, snazší regulovatelnost výkonu oproti velkým reaktorům a možnost nezávislosti energetiky na velkých, centrálních zdrojích energie.
- ⊙ Jako nevýhody pak nejvíce zmiňovali to, že i malé modulární reaktory vytvářejí radioaktivní odpad a že jde o novou, dosud prakticky neprověřenou technologii.
- ⊙ Pro výraznou většinu veřejnosti by byla přijatelnou instalace malých modulárních reaktorů v areálech stávajících jaderných elektráren, instalaci malého modulárního reaktoru ve vzdálenosti do 10 km od svého bydliště však za přijatelnou pokládá jen o málo více než čtvrtina oslovených, zatímco nadpoloviční většina to pokládá za nepřijatelné.
- ⊙ Více než dvě třetiny dotázaných si myslí, že Česká republika by měla podporovat výzkum a vývoj v oblasti malých jaderných reaktorů.

Zpracovali:

Jan Červenka, Martin Ďurďovič

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586

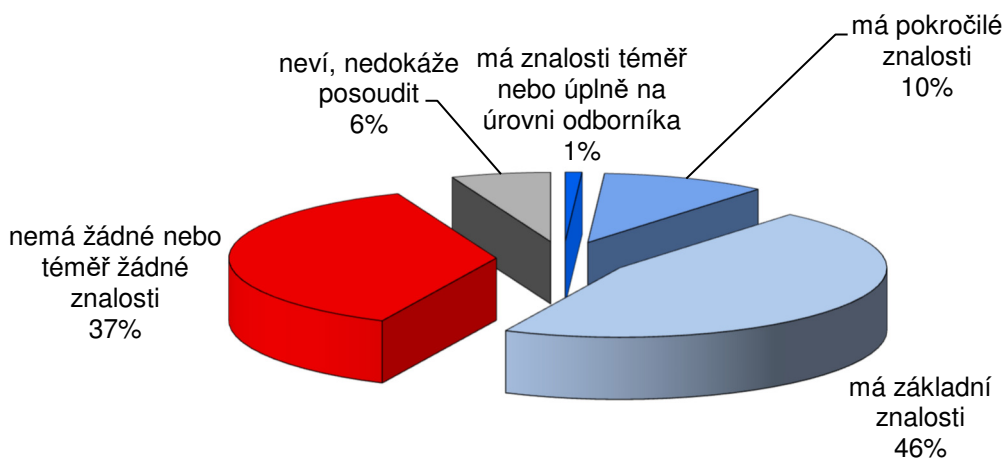

V červnu 2020 byl do pravidelného výzkumu Naše společnost zařazen blok otázek věnovaných problematice energetiky. V jeho rámci jsme se zaměřili na nový směr rozvoje jaderné energetiky ve světě, který představují tzv. malé modulární reaktory. Výzkum konkrétně zjišťoval, nakolik se dotázaní cítí být obeznámeni s problematikou fyzikálních a technických principů fungování jaderných elektráren, zda už někdy slyšeli o technologii tzv. malých jaderných či modulárních reaktorů, jak vnímají výhody a nevýhody malých jaderných reaktorů, za jakých podmínek je pro ně přijatelná instalace takových zařízení a zda má Česká republika podporovat výzkum, vývoj a vzdělávání v oblasti jaderné energetiky a také v oblasti těchto malých jaderných reaktorů. Poslední otázka bloku se pak zaměřila na to, jak lidé vnímají dopady různých technologií v oblasti energetiky na životní prostředí.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 1, zřetelně nadpoloviční většina dotázaných blížící se třem pětina (57 %) si myslí, že má alespoň základní znalosti ohledně technických a fyzikálních principů fungování jaderné elektrárny, přičemž největší část jen o málo menší než polovina své znalosti charakterizuje jako základní, 10 % jako pokročilé a 1 % se podle vlastního vyjádření pohybuje v tomto směru na úrovni odborníků. Více než třetina (37 %) dotázaných podle svého vyjádření nemá v tomto ohledu žádné nebo téměř žádné znalosti, zbylých 6 % odpovědělo, že neví, respektive nedokáže míru svých znalostí v tomto směru posoudit.

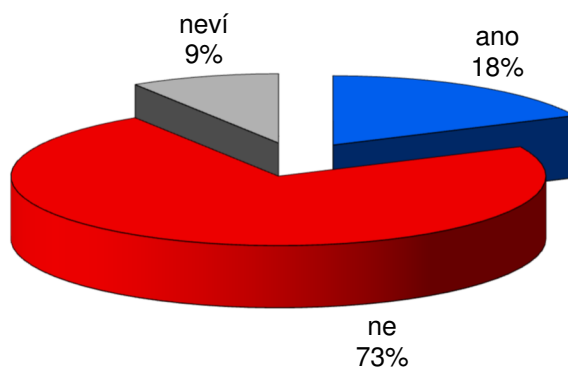
Podrobnější analýza ukázala, že vyšší míru znalostí ohledně fyzikálních a technických principů fungování jaderné elektrárny deklarují muži (jen 26 % z nich uvedlo, že nemá žádné nebo téměř žádné znalosti, mezi ženami to bylo 48 %), lidé ve věku od 30 do 44 let (31 % „žádné“, 53 % základní) a absolventi vysokých škol (19 % „žádné“, 58 % základní a 19 % pokročilé či expertní), naopak nižší míru znalostí ve svých vyjádřeních vykazují ženy, lidé starší 60 let (45 % „žádné“), a lidé bez maturitního vzdělání. Zajímavé rozdíly se objevují z hlediska postojů k jaderné energetice. Ti, kdo jsou pro zvyšování podílu jádra na výrobě elektrické energie, ve zvýšené míře deklarují „základní“ znalosti (58 %) a je mezi nimi zřetelně nižší podíl těch, kdo nemají podle vlastních slov žádné nebo téměř žádné znalosti, ovšem mezi odpůrci jádra, kteří jsou pro snižování jeho podílu na výrobě elektrické energie, se objevuje zvýšený podíl těch, kdo deklarují pokročilé či dokonce odborné znalosti (19 %).

Graf 1: Deklarovaná znalost technických a fyzikálních principů fungování jaderné elektrárny (%)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2: Slyšel o technologii malých jaderných či modulárních reaktorů? (%)²

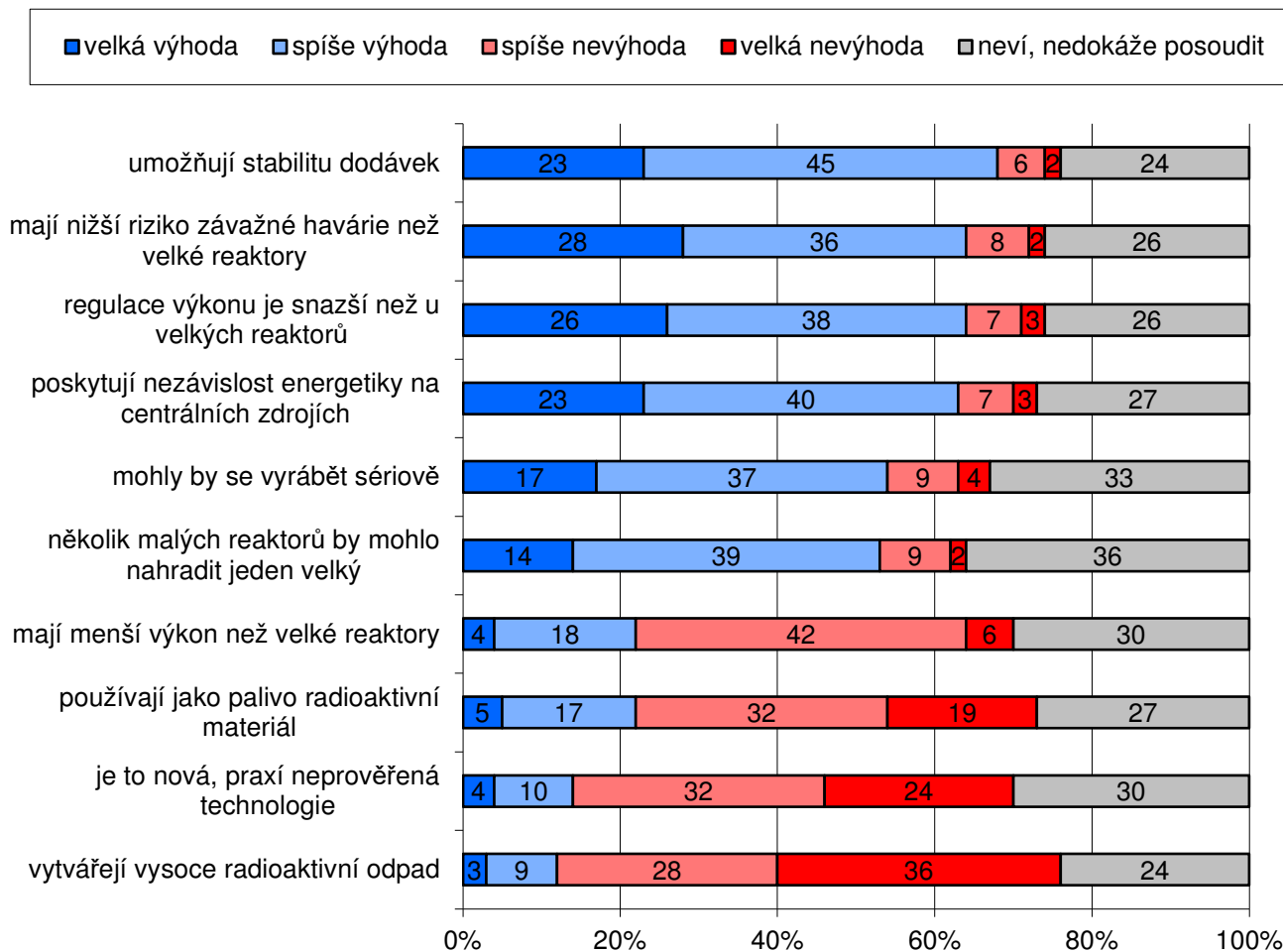
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Znění otázky: „Pokuste se podle vlastního úsudku říct, jaká je úroveň Vašich znalostí v oblasti fyzikálních a technických principů fungování jaderné elektrárny. Řekl byste, že o principech fungování jaderné elektrárny nemáte žádné nebo téměř žádné znalosti, máte základní znalosti, máte pokročilé znalosti, máte znalosti téměř nebo úplně na úrovni odborníka?“

² Znění otázky: „V současnosti se zkoumá možnost využít při výrobě energie z jádra technologii tzv. malých jaderných či modulárních reaktorů. Slyšel jste někdy o technologii malých jaderných či modulárních reaktorů? Ano, ne.“

Na otázku, zda již někdy slyšeli o technologii malých jaderných či modulárních reaktorů, 18 % dotázaných odpovědělo, že ano, 73 % pak uvedlo, že ne (viz graf 2). Že o malých modulárních reaktorech již slyšeli přitom častěji uváděli muži (24 % proti 13 % žen), absolventi vysokých škol (32 %), obyvatelé velkých měst s populací od 80 tisíc obyvatel výše (30 %), Pražané (32 %), obyvatelé Plzeňského kraje (38 %), respondenti s dobrou životní úrovní (25 %), ti, kdo pozitivně hodnotí současnou ekonomickou situaci (28 %), stoupenci zvyšování podílu jaderné energie na výrobě elektřiny (25 %) a především pak ti, kdo deklarují alespoň základní (25 %) nebo pokročilé a vyšší (40 %) znalosti ohledně fyzikálních a technických principů fungování jaderných elektráren.

Graf 3: Výhody a nevýhody malých modulárních reaktorů (%)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

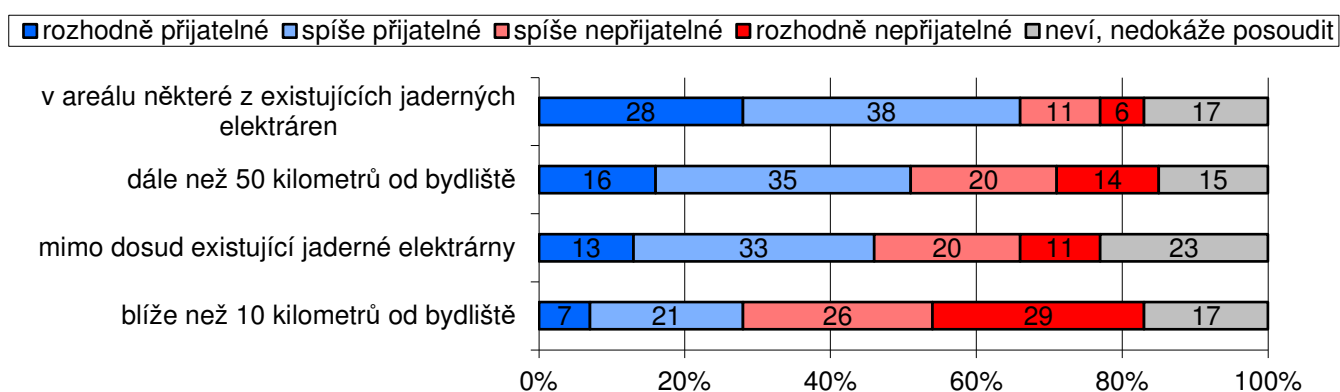
Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 3, jako výhody u malých modulárních reaktorů lidé nejčastěji uváděli zajištění stability dodávek energie (68 %), nižší riziko havárie se závažnými dopady v porovnání s velkými reaktory (64 %), snazší regulovatelnost výkonu oproti velkým reaktorům (64 %) a možnost nezávislosti energetiky na velkých, centrálních zdrojích energie (63 %). Nadpoloviční většina jako výhodu označuje i to, že malé modulární reaktory by

³ Otázka: „Malé jaderné reaktory vyrábějí energii z tepla, které vzniká jaderným štěpením. Cílem jejich vývoje je omezit nevýhody stávajících velkých reaktorů. Když zvažíte malé jaderné reaktory jako možný způsob výroby energie do budoucna, považujete následující skutečnosti za jejich výhody nebo nevýhody? a) Mají menší výkon než velké reaktory. b) Používají jako palivo radioaktivní materiál. c) Umožňují zajistit stabilitu dodávek energie. d) Poskytují nezávislost energetiky na velkých, centrálních zdrojích energie. e) Vytvářejí určité množství vysoce radioaktivního odpadu. f) Jejich výkon lze regulovat snáze než výkon velkých reaktorů. g) Riziko havárie se závažnými dopady je nižší než u velkých reaktorů. h) Na rozdíl od velkých reaktorů by se v budoucnosti mohly vyrábět sériově. i) Jde o novou technologii, která zatím není prověřená praxí. j) Určitý počet malých reaktorů by mohl nahradit výkon jednoho velkého reaktoru.“

bylo možné vyrábět sériově (54 %) a že určitý počet malých reaktorů by mohl nahradit výkon jednoho velkého reaktoru (53 %). Naopak jako nevýhodu malých modulárních reaktorů dotázaní nejčastěji označovali to, že budou produkovat vysoce radioaktivní odpad (64 % to označilo za nevýhodu, v tom 36 % za „velkou nevýhodu“), po čemž následují okolnosti, že jde o novou v praxi neproověřenou technologii (56 %), že jako palivo používají radioaktivní materiál (51 %) a že mají menší výkon (48 %), i když poslední dvě skutečnosti naopak více než pětina oslovených má za výhodu malých modulárních reaktorů.

Podrobnější analýza při zanedbání nerozhodných odpovědí, jež vytvářely velkou část sociodemografických diferencí, která překrývala jemnější rozdíly v samotných postojích dotázaných, ukázala některé poměrně zajímavé diference. Lidé, kteří se pokládají za pokročilí či dokonce za experty v otázce fyzikálních a technických principů fungování jaderných elektráren častěji jako výhodu malých modulárních reaktorů hodnotí jejich menší výkon, to, že používají radioaktivní materiál jako palivo, a dokonce i to, že vytvářejí určité množství vysoce radioaktivního odpadu (i když zde je otázka, jak přesně si dotázaní vyložili položenou otázku, respektive zda do ní nepromítli jakýsi implicitní předpoklad, že ono „určité množství vysoce radioaktivního odpadu“ bude menší než v případě velkého reaktoru), a dále pak rovněž to, že jde o novou technologii, která dosud není prověřená. Naopak ve zvýšené míře za nevýhodu označují tito lidé možnou nezávislost energetiky na centrálních zdrojích, snazší regulaci výkonu a nižší riziko havárie, i když tyto postoje je zřejmě třeba interpretovat spíše jako nesouhlas s danými tezemi (zcela jistě v tom posledním případě), než jako „nevýhodu“ malých modulárních reaktorů. Lidé, kteří naopak podle vlastních slov nedisponují žádnými nebo jen minimálními znalostmi ohledně fungování jaderných elektráren, pokud zanedbáme nerozhodné odpovědi, relativně častěji jako „spíše výhodu“ hodnotí možnost sériové výroby malých reaktorů, to, že mohou nahradit velký reaktor, že zajišťují stabilitu dodávek a že poskytují možnost snazší regulace výkonu, naopak jako „velkou nevýhodu“ tito dotázaní ve zvýšené míře uváděli to, že malé reaktory používají radioaktivní materiál a vytvářejí vysoce radioaktivní odpad a že jde o novou, zatím neproověřenou technologii (zde zřejmě tato skupina silněji reagovala na adjektivum „neproověřená“, zatímco ostatní ve zvýšené míře reflektovali adjektivum „nová“). Za nevýhodu ve zvýšené míře tato skupina označovala i menší výkon malých reaktorů. Obecné postoje k jaderné energetice a k tomu, jak by se měl do budoucna vyvíjet její podíl, pak diferencují postoje k deklarovaným výhodám či nevýhodám malých modulárních reaktorů celkem předvídatelným způsobem, když stoupencům zvýšení podílu jaderné energetiky dělá menší starosti jako „nevýhoda“ to, že tyto reaktory používají jaderné palivo a vytvářejí radioaktivní odpad (to druhé označují častěji za „spíše nevýhodu“ a výrazně méně často za „velkou nevýhodu“) a jako „velkou výhodu“ ve zvýšené míře vnímají možnost sériové výroby, zajištění stability dodávek energie, snazší regulovatelnost výkonu, nezávislost na centrálních zdrojích a možnost nahrazení velkého reaktoru určitým počtem malých. Poněkud vyšší podíl stoupenců rozšíření podílu jaderné energetiky za „velkou nevýhodu“ označilo menší výkon malých modulárních reaktorů.

Graf 4: Přijatelnost či nepřijatelnost výstavby malých jaderných reaktorů (%)⁴

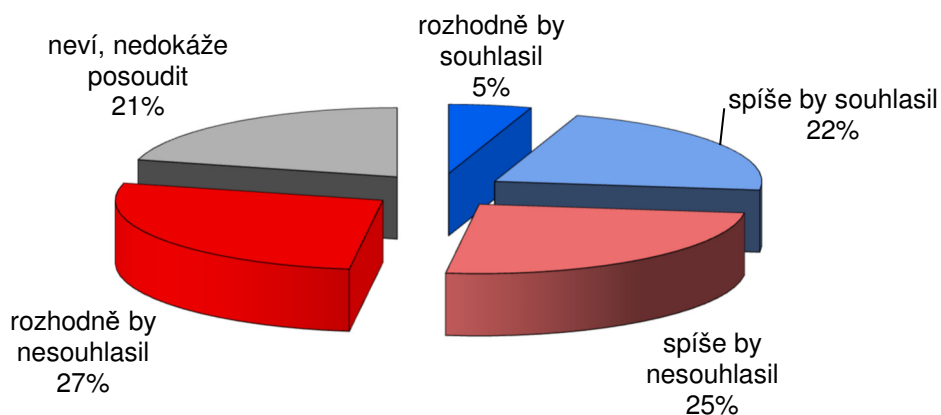
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

⁴ Otázka: „Nakolik přijatelná, nebo nepřijatelná by pro Vás byla výstavba malého jaderného reaktoru? Řekněte mi Váš názor pro tyto možnosti: a) malý jaderný reaktor by se stavěl ve vzdálenosti blíže než 10 kilometrů od Vašeho bydliště, b) malý jaderný reaktor by se stavěl ve vzdálenosti dále než 50 kilometrů od Vašeho bydliště, c) malý jaderný reaktor by se stavěl v areálu některé z existujících jaderných elektráren v ČR, d) malý jaderný reaktor by se stavěl mimo dosud existující jaderné elektrárny v ČR.“

Další otázka se zaměřila na přijatelnost nebo nepřijatelnost výstavby malých jaderných reaktorů v závislosti na jejich umístění vzhledem k bydlišti dotázaného (viz graf 4). Otázka ukázala poměrně zřetelnou existenci klasického NIMBY efektu⁵ i mezi jaderné energetice spíše příznivě nakloněnou českou veřejností. Pouze o málo více než čtvrtina (28 %) dotázaných by za přijatelnou pokládala výstavbu malého jaderného reaktoru ve vzdálenosti do 10 km od svého bydliště, nadpoloviční většina (55 %) by to naopak pokládala za nepřijatelné, 29 % dokonce za „rozhodně nepřijatelné“. Jiné varianty již na většinový odpor nenarážejí, jako nejpřijatelnější varianta přitom zcela jednoznačně vychází výstavba a instalace malých jaderných reaktorů v areálech již existujících jaderných elektráren v České republice (66 % přijatelné, 17 % nepřijatelné). K výstavbě mimo tyto areály obecně se veřejnost staví se zjevně menším entuziazmem a vyšší mírou nejistoty (46 % přijatelné, 31 % nepřijatelné, 23 % nerozhodnuto), ovšem se specifikací, že by šlo o výstavbu ve vzdálenosti více než 50 km od bydliště přijatelnost poněkud vzrůstá (51 % přijatelné, 34 % nepřijatelné, 15 % nerozhodnuto).

Postoje k přijatelnosti výstavby malých reaktorů s ohledem na jejich umístění ve vztahu k bydlišti dotázaného jsou zcela pochopitelně úzce provázané s obecnými postoji k jaderné energetice a s obavami z využívání jaderné energie. Pro ty, kdo podporují zvyšování podílu jaderné energetiky, by převážně nebyla problémem ani výstavba malého jaderného reaktoru ve vzdálenosti do 10 km od jejich bydliště (45 % to pokládá za přijatelné, 37 % za nepřijatelné), stejně jako pro ty, kdo by se rozhodně nestěhovali, pokud by v blízkosti jejich bydliště byla postavena jaderná elektrárna (47 % přijatelné, 38 % nepřijatelné), případně pro ty, kdo nemají žádné obavy z využívání jaderné energie (46 % přijatelné, 32 % nepřijatelné), ovšem i v těchto skupinách se objevuje poměrně významná část těch, kdo by výstavbu či instalaci malého jaderného reaktoru ve svém sousedství pokládali za nepřijatelnou. Vyšší přijatelnost výstavby malých reaktorů v blízkosti bydliště se objevuje i mezi těmi, kdo deklarují pokročilé nebo expertní znalosti v oblasti fungování jaderných elektráren.

Graf 5: Výstavba malého jaderného reaktoru ve městě s možností jeho využití i jako teplárny (%)⁶

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podobným výsledkem, jako eventuální výstavba malého jaderného reaktoru ve vzdálenosti do 10 km od bydliště dopadla i další otázka, která zjišťovala postoje veřejnosti k myšlence instalovat malé jaderné reaktory přímo ve městech s tím, že kromě výroby elektrické energie by mohly být využívány i jako teplárny vyrábějící teplo, což není

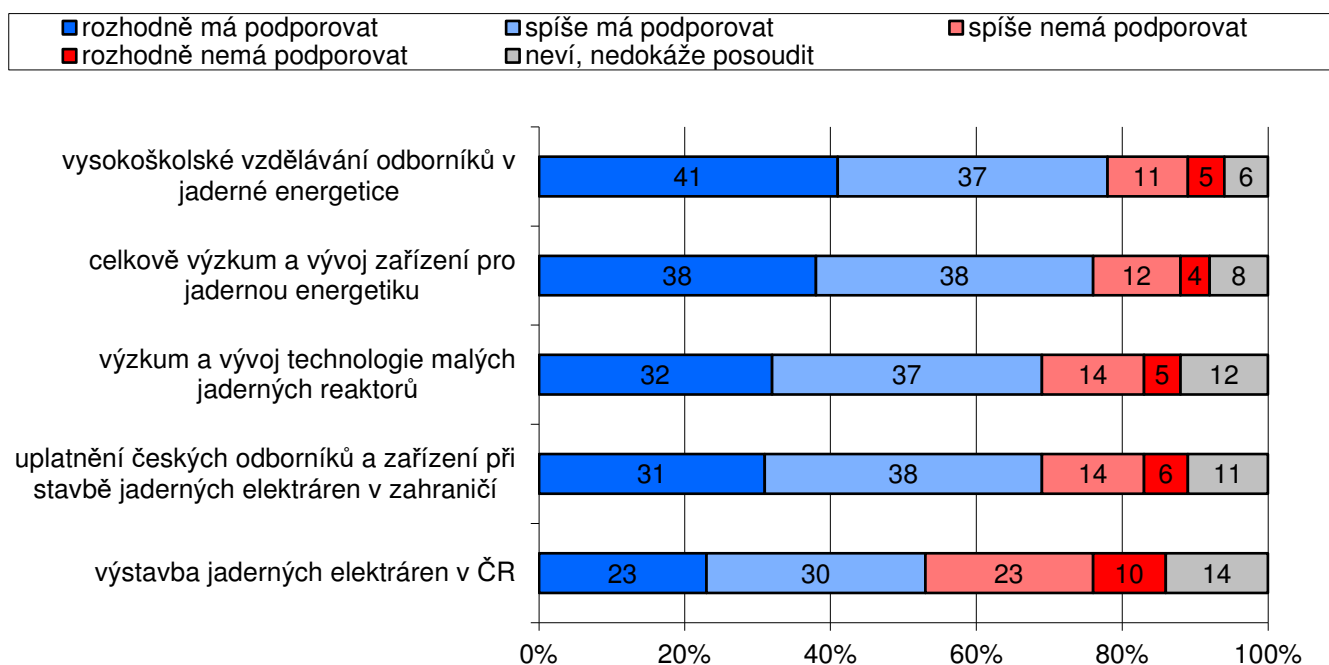
⁵ Termínem NIMBY se označuje negativní postoj obyvatelstva k projektům realizovaným v jejich sousedství, jde o zkratku z anglického „not in my backyard“ (ne na mém zadním dvorku).

⁶ Znění otázky: „Na rozdíl od velkých jaderných reaktorů, které se staví mimo města, se zvažuje možnost postavit malý jaderný reaktor přímo ve městě a využít ho zároveň jako teplárnu dodávající teplo. Souhlasil byste, nebo nesouhlasil s tím, aby se malý jaderný reaktor postavil přímo ve městě a sloužil jako teplárna? Rozhodně byste nesouhlasil, spíše byste nesouhlasil, spíše byste souhlasil, rozhodně byste souhlasil, nebo nevíte, nedokázete to posoudit?“

možné realizovat při umístění těchto reaktorů někde dál, protože teplo nelze efektivně dopravovat na větší vzdálenost kvůli vysokým ztrátám. Jak ukazují výsledky v grafu 5, souhlas s něčím takovým by vyjádřila jen o málo více než čtvrtina (27 %) dotázaných, zatímco těsně nadpoloviční většina (52 %) by byla proti.

Podrobnější analýza ukázala, že obě zmíněné otázky jsou navzájem silně provázané (Spearmanův koeficient pořadové korelace dosahuje hodnoty 0,618) a že obě vykazují podobné sociodemografické diference, které se vesměs odvíjejí od obecných postojů k jaderné energetice a od míry obav souvisejících s využíváním jaderné energie. Z tohoto důvodu se např. objevuje u dané otázky vyšší podíl souhlasu mezi muži (33 %) oproti ženám (20 %), obdobně jako muži častěji pokládali za přijatelnou výstavbu malého jaderného reaktoru ve vzdálenosti menší než 10 km od svého bydliště (34 %) v porovnání se ženami (21 %). Obecně platí, že souhlas častěji vyslovují lidé podporující zvyšování podílu jaderné energie a ti, kdo nemají obavy z jejího využívání. Vyšší podíl souhlasu se objevuje také mezi dotázanými, kteří deklarují pokročilou či odbornou úroveň znalostí v oblasti fyzikálních a technických principů fungování jaderné elektrárny.

Graf 6: Má, či nemá ČR podporovat výzkum, vývoj a vzdělávání ve vybraných oblastech (%)⁷

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

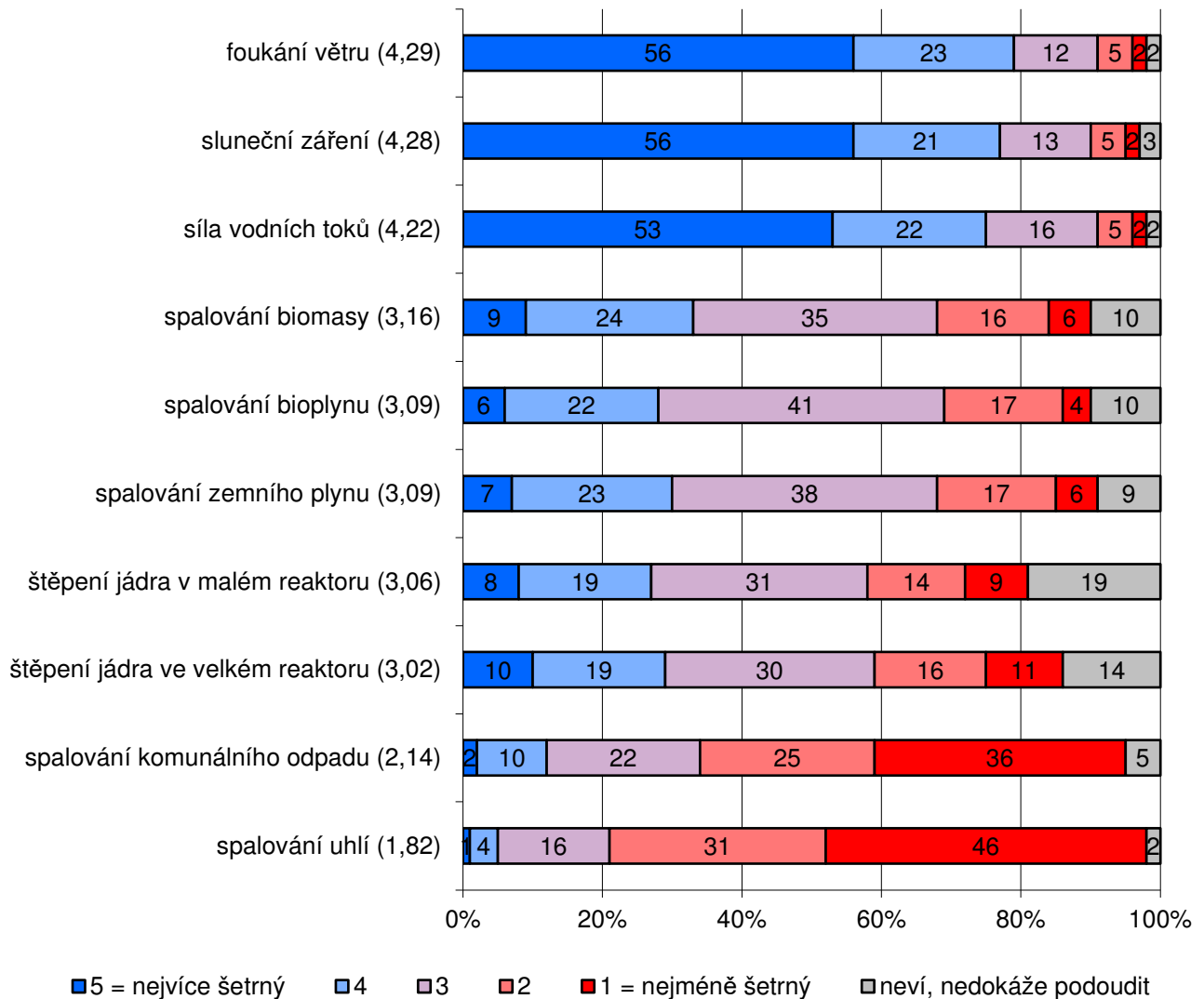
Další otázka bloku se věnovala tomu, zda Česká republika má, nebo nemá podporovat výzkum, vývoj a vzdělávání ve vybraných oblastech spojených s jadernou energetikou. Výsledky, které zachycuje graf 6, obecně ukazují na příznivou nakloněnost české veřejnosti ve vztahu k podpoře rozvíjení dané oblasti. Nejjednoznačnější je podpora vysokoškolského vzdělávání odborníků v jaderné energetice, kterou vyjadřuje více než tříčtvrtinová většina (78 %) dotázaných oproti 16 % těch, kdo jsou proti. Velmi podobně je na tom i oblast celkového výzkumu a vývoje zařízení pro jadernou energetiku, kde se pro podporu vyslovuje 76 % oslovených a znovu jen 16 % je proti. Jen nepatrně níže s navzájem prakticky stejným výsledkem skončily výzkum a vývoj technologie malých jaderných reaktorů a uplatnění českých odborníků a zařízení při stavbě jaderných elektráren v zahraničí, kde souhlas s podporou dosahoval shodně 69 % a nesouhlas se pohyboval na úrovni jedné pětiny (19 %, respektive 20 %). Jako relativně nejspornější oblast se

⁷ Otázka: „Má, nebo nemá Česká republika podle Vás podporovat výzkum, vývoj a vzdělávání v následujících oblastech? a) Vysokoškolské vzdělávání odborníků v jaderné energetice, b) celkově výzkum a vývoj zařízení pro jadernou energetiku, c) výzkum a vývoj technologie malých jaderných reaktorů, d) výstavba jaderných elektráren v České republice, e) uplatnění českých odborníků a zařízení při stavbě jaderných elektráren v zahraničí.“

jeví výstavba jaderných elektráren v ČR, kde se pro podporu vyslovuje již pouze mírně nadpoloviční většina (53 %), zatímco třetina (33 %) dotázaných je proti.

Z hlediska pohlaví se významný rozdíl objevuje u podpory výstavby jaderných elektráren v ČR, která je vyšší mezi muži. Obecně pak vyšší podporu ve všech zkoumaných oblastech vyjadřovali lidé, kteří jsou pro zvyšování podílu jaderné energie při výrobě elektřiny a kteří nemají obavy z jejího využívání.

Graf 7: Hodnocení šetrnosti vůči životnímu prostředí u různých zdrojů energie⁸

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle velikosti průměru na škále 1 = nejméně šetrný až 5 = nejvíce šetrný.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 20. 6. – 2. 7. 2020, 1013 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

⁸ Otázka: „Budu Vám nyní číst různé zdroje energie, které jsou využívány pro výrobu elektřiny a tepla. U každého zdroje mi řekněte, nakolik jeho využívání je, nebo není šetrné vůči životnímu prostředí. Použijte škálu od 1 do 5, kde 1 znamená nejméně šetrný vůči životnímu prostředí a 5 naopak nejvíce šetrný. a) Spalování zemního plynu, b) sluneční záření, c) foukání větru, d) spalování uhlí, e) spalování bioplynu, f) štěpení jádra ve velkém reaktoru, g) štěpení jádra v malém reaktoru, h) síla vodních toků, i) spalování biomasy, j) spalování komunálního odpadu.“

Poslední otázka bloku zjišťovala, jak lidé hodnotí šetrnost využívání různých zdrojů energie, mezi nimiž bylo i štěpení jádra v malém reaktoru. Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 7, zkoumané zdroje energie se v tomto ohledu rozdělili do tří od sebe značně vzdálených skupin. První skupinu tvoří zdroje, které jsou obecně považovány za ekologicky nejšetrnější (energie z větru, slunečního záření a tekoucí vody), druhou tvoří zdroje energie pokládané za naopak nešetrné k životnímu prostředí (primárně uhlí, ke kterému respondenti připojili ještě i spalování komunálního odpadu), třetí skupinu tvoří vzájemně málo diferencovaný „střed“. Do něj kromě štěpení jádra v malém či velkém reaktoru patří spalování biomasy, spalování bioplynu a spalování zemního plynu. Spalování jádra v malém nebo velkém reaktoru je hodnoceno podobně, ale u malých reaktorů je o něco vyšší podíl nerozhodných odpovědí. To je rysem celé této skupiny středu, že podíly nerozhodných odpovědí se u ní pohybují okolo jedné desetiny nebo i výše, na rozdíl od obou zbývajících skupin, kde se nerozhodné odpovědi vyskytují pouze minimálně.

Podrobnější analýza ukázala velice silnou propojenost názorů na šetrnost štěpení jádra v malých a velkých reaktorech navzájem (Spearmanův koeficient pořadové korelace dosahuje úrovně 0,837). Obojí je primárně ovlivňované nebo spojené s obecnými postoji k jaderné energetice. Kromě toho energii ze štěpení v malých jaderných reaktorech za šetrnější pokládají muži. Zajímavé je i to, že postoj k šetrnosti štěpení jádra v malých reaktorech k životnímu prostředí poměrně zřetelně pozitivně koreluje s postojem ke spalování zemního plynu, bioplynu, biomasy a komunálního odpadu, a velmi mírnou korelací na hranici statistické významnosti koreluje i s využíváním energie vodních toků. U větrné energie, energie ze slunečního záření a ze spalování uhlí se žádná korelace s postojem k šetrnosti energie z jádra štěpeného v malých reaktorech neobjevuje.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v20-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>20. 6. - 2. 7. 2020</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, věk X vzdělání, věk X velikost místa bydliště</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a převážení:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1013</i>
Počet tazatelů:	<i>163</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>MR.1, MR.2, MR.3, MR.4, MR.5, MR.6, MR.7</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>oe201203</i>
Zveřejněno dne:	<i>3. prosince 2020</i>
Zpracovali:	<i>Jan Červenka, Martin Ďurďovič</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Systemy pro jadernou energetiku“ a výzkumného tématu „Sociální aspekty jaderné energetiky“. |